

הנושא- בובות

תחום דעת: כשורי חיים

"עייפה בובה זהבה, ועייף מאוד הדב. הצללים להדר באו, לוחשים לי לילה טוב. במיטה שוכבת נורית, לידה שוכב דובון וחתול וגם ארנבת וכולם רוצים לישון" / מרים ילן שטקליס

<p>דגשים רעיוניים</p>	<p>הבובה הינה יצוג פיסי מלאכותי של אדם, חיה, יצור ספרותי או דמיוני. היא משמשת למשחק או לקישוט והיא עשויה ממגוון חומרים. בובות קיימות בתרבות משחר ימיה. היא מאונשת על ידי מגוון חומרים, אביזרים וביגוד המייצגים את התרבות וכיום גם על ידי שימוש באמצעים טכנולוגיים לחיקוי דיבור. אולם ובעיקר המפעיל, הבובנאי, או כל מי שאוחז ומשחק עם הבובה, הם שמעניקים לה את צבע הקול והאישיות שלה. בעבר, הבובה כוונה בעיקר לבנות כדי לפתח כישורים נשיים, אימהיים וטיפוליים כצורך תרבותי (ראו בובות הברבי) ואילו בובות הפעולה שהומצאו בעקבות סרטים ותוכניות טלוויזיה כווננו לבנים. הדיכוטומיה הזו הולכת ונעלמת (אם רק אנו המבוגרים נאפשר זאת).</p> <p>בגן, ילדים מערבים בובות במשחק הסוציו-דרמטי, משחק בחפצים ותפקידים שמערב ילדים אחרים, ובאמצעות הבובות הם מתרגלים מצבים יומיומיים ופותרים קונפליקטים. המשחק מאפשר להם להטמיע תכנים רגשיים, לנסח צרכים ותחושות ולדון בהם במרוחק מעצמם לדוגמת: "התינוקת רוצה לאכול" "היא עייפה אבל לא רוצה למיטה", "ניקה אותה לרופא" ועוד. הפעולות במשחק מסייעות לילד לעבד מצבי יום יום, להבין אותם הן רגשית וקוגניטיבית. ולפתח תחושת אמפטיה כלפי האחר. כמו כן, היכולת לקבוע את התנהלות הבובה מעניקה לילד תחושת כוח ושליטה שאין לו במציאות. לצד היותה אנושית הבובה גם חופשיה ממגבלות אנוש. היא אוכלת ישנה ועושה דברים כאשר אנו חפצים בכך, אפשר להכות אותה וזה לא כואב לה והיא יכולה לקום לתחיה או למות. היא דמות שמסמלת את הכוח שהילד חפץ או זקוק לו.. בובות משמשות כגשר בין העולם החיצוני לבין העולם הפנימי של הילד. הן מאפשרות לילד להציג את הקול שלו ולמבוגר המשחק איתו להציע קול אחר שמייטיב עם הילד.</p> <p>ילדים רבים נקשרים בגן לבובה מסויימת שאיתה הם מרבים לשחק ואיתה הם מפתחים תקשורת. באמצעותה ניתן להרחיב את הדיאלוג הפנימי, להעשיר את השפה והדימיון ולפתור בעיות.</p>
<p>דגשים התנהגותיים</p>	<p>התנהגות שמכבדת את הבובה כצעצוע שיש לשמור עליו ולא להרוס אותו.</p>
<p>הזמנה לשיח בבית ובגן</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ נרחיב את הכרות עם הבובות – שמן, מנין באו, האם הן שמחות או עצובות, האם יש להן סוד... ▪ נשאל את הילדים איזה בובות הם אוהבים ומדוע. ▪ נדגים ונסביר את טיפוח הבובה והטיפול בה. למה היא זקוקה? (קשר נוצר על ידי טיפול יומיומי) ▪ נתווך באמצעותה ארועים שונים כמו ביקור אצל הרופא, נסיעה רחוקה של אחד ההורים או כל שינוי בסדר הקבוע. הבובה מהווה עוגן, יוצרת הזדהות ומעניקה כוח. ▪ נתייחס ונטפל באמצעותה בדילמות ובמצבי חיים שעולים בגן דרך הבובות. ▪ בנספח 1 רשימת ספרים ושירים בענייני בובות להקראה ודיון.
<p>הזמנה לפעילות בבית ובגן</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ נפתח את היום עם בובה שתסייע לילד להתחיל את היום, להוות גשר בין הבית לגן ולעמוד במטלות הנדרשות. ▪ נאכיל, נקלח, נחליף טיטול ונשכיב לישון את הבובות. במקביל לפעילות שלנו בבית ובגן. ▪ הילדים יביאו בובה אהובה מהבית לגן ליום אחד ויציגו אותה ואת הקשר ביניהם. ▪ נציע לילדים בובות מסוגים שונים כמו בובת תאטרון, בובת כפפה ובובת אצבע, בובות מרומזות ללא פנים, בובה על מקל ועוד. ▪ ניצור תאטרון בובות ונציג בפני הילדים קהל הצגה: נמכור ונקנה כרטיסים, נסדר את הכסאות ונמנה בעלי תפקידים. (מתאים לגיל שבו הילדים כבר בקרו בהצגת תאטרון) ▪ נכין בובות במגוון חומרים ממוחזרים ונשחק איתן. ▪ בובות על מקל, סדין לבן ומנורת שולחן ניידת, יהפכו מהר ובהנאה לתיאטרון צלליות. זכרו שכמו כל מיומנות משחק, גם תאטרון הבובות לא מתרחש בבת אחת. התחילו בבובה אחת והוסיפו בובות לסיפור ואביזרים בהמשך באופן מודרג. ▪ הכינו תאטרון צלליות (בובות על מקל, סדין לבן ומנורת שולחן ניידת) ישנם גם הרבה סרטוני וידאו של תאטרון צלליות שכדאי להראות לילדים)

נספה 1 – ספרות
ילדים בנושא
בובות

- *זאתי- מרים רות
- * לבד על המרבד –בריאן וילדסמית, הקיבוץ המאוחד.
- *בובה סיטר- רלה מזלי וגם נועה.
- *שלוש בובות הזהב- שמואל עזריאלי הוצאת קרית ספר
- *בנים בנות ובובות/לאה גולדברג ואדית סמואל/עם עובד
- *הבובה הגלמודה/דר רייט
- *הבובה הכי הכי- סמדר שיר
- *מה קרה לבובה של רות/דינה דו'אלטלובסקי
- *בריאן וילדסמית הוצאת הקיבוץ המאוחד
- *בובה ודובון- מיריק שניר
- *דובי פיפי ולישון-עשי וינשטיין
- *פו הדוב- א.א. מילין
- *הדובון לא לא- יצלק אבנון
- *לילה דב – מיריק שניר
- *הבובה זיוה- רפאל אליעז
- *דובילה בונה בית- חיה שנהב
- שירי ילדים בנושא בובות
- בובה זהבה – מילים: מרים ילן שטקליס
- בובה ימימה – מילים : בלהה יפה
- הבובה עדינה – זרעים של מסטיק אדום
- בובה בובה בובתי - מתוך מותק של פוסטיבל4
- הבובה חולה – טיף טף
- בובה שלי – דני גרנות
- הבובה אלישבע – מרים ילן שטקליס

נספה 2 – יצירת
בובות

יחזקאלי, י., (1988), **תיאטרון בובות**, רשפים.
להד, מ., (2006) **מציאות פנטסטית – הדרכה יצירתית**, הוצאת נורד.
לנדי, ר., "אחד על אחד – תפקידו של הדרמה תרפיסט העובד עם יחידים", בתוך: ג'נינגס ס., (עורכת)
1993, **דרמה תרפיה – תיאוריה ומעשה למורים ומטפלים**, חלק ב', אח, קרית ביאליק.
מגד, א., (2001), **פיות ומכשפות – סיפורים מטאפוריים בטיפול בילדים בסיכון**, נורד.
**סמדר קופר-קיסרי בובותרפיה: האפקט המעצים של עבודה השלכתית בגיל הרך באמצעות שילוב
סיפורים ותיאטרון בובות.**
נעמי יואלי **תיאטרון הבובות וילדים: ממשחק לאמנות** הוצאה לאור - סל תרבות ארצי
<http://www.traintheater.co.il>
<http://www.tzoomipuppets.com/index-hebrew.html>
<http://www.bubima.com/34819/%D7%99%D7%9C%D7%93%D7%99%D7%9D>
<http://www.puppetcenter.co.il/content.php?id=161>